

Enebakk Bygdebok bind IV og V
BYGDEHISTORIE

FORPROSJEKT

Rapport

Forprosjektet er gjennomført av en bygdebokgruppe, nedsatt av styret i Enebakk historielag i .2006. Gruppen har sitt utspring i lagets publiseringsgruppe.

Gruppen har bestått av Henning Bergersen, Christian Brevig, Ester Reiss og Håkon Tysdal.

Rapporten inneholder seks kapitler

- 1: Finansiering og budsjett*
- 2: Innhold – disposisjon av bøkene*
- 3: Forfattere og medhjelpere*
- 4: Litteratur- og kildeplan/ fotoarkiv*
- 5: Tekniske hjelpemidler, lokale*
- 6: Framdriftsplan og organisering*

Enebakk Historielag sluttet seg til bygdebokgruppen på sitt styremøte 28. august 2007.

1: FINANSIERINGSPLAN OG BUDSJETT

Notatet skisserer et hovedprosjekt, der målet er å lage en komplett bygdehistorie fra de tidligste tider og fram til i dag. Arbeidstitelen er *Enebakk Bygdehistorie*. Bøkene tenke utgitt som Enebakk Bygdebok bind IV og V, med amme utstyr som de tre første bindene. Det vil si at Bygdehistoria vil framstå som bind IV og V i bygdebokserien.

Enebakk historielag vil arbeide videre på grunnlag av Forprosjektet. Dette notatet vil være utgangspunkt for historielaget videre kontakt med Enebakk kommune, Kulturtjenesten, og eventuelle andre samarbeidspartnere. Saken tas videre i forbindelse med kommunens budsjettprosess for 2008.

Finansiering:

Det er lagt ned et arbeid i å beregne realistiske kostnader ved å utarbeide, trykke og selge bøkene. Det er tatt utgangspunkt i to modeller: A: En hovedforfatter og B: En hovedredaktør samt bestilte artikler.

Finansieringen vil bestå av flere elementer:

- Enebakk historielag stille egne midler til disposisjon for prosjektet
- Historielaget søker kommunen om garanti for lån
- Kommunen engasjerer seg i prosjektet, med personressurser eller pengerressurser, eller begge deler..
- Det arbeides for sponsormidler og støtte fra enkeltpersoner.

Alternativ A er med en forfatter (2 årsverk). Her er finansieringsplanen satt opp et lån for historielaget på kr 550.000.

Alternativ A: Prosjektet gjennomføres med en hovedforfatter (2 årsverk)

<u>Budsjett og finansiering.</u>		
<u>2 bind a 800 sider, 600 bilder/illustrasjoner i hvert bind:</u>		
Forfatter, 2 årsverk		Kr 1.000.000
Redaksjon, fagpersoner, møtekostnader		” 130.000
Skanning illustrasjoner (90x1200)		” 100.000
Kjøp av bilder/illustrasjoner/tegninger		” 160.000
Trykking/binding		” 460.000
Husleie/investeringer		” 50.000
Markedsføring (brosjyre, DM alle husstander, annonser, video)		” 150.000
<i>Totale kostnader</i>		<i>Kr 2.050.000</i>
Finansiering		
Egne midler	kr 150.000	
Lån (med kommunal garanti)	” 550.000	
Enebakk kommune	” 1 000.000	
Sponsormidler privat næringsliv/privatpersoner	” 350.000	
		<i>Kr 2.050 000</i>

Vurdering av salg og økonomi alternativ A

Forutsetninger:

Historielaget skal forrente: Lån	kr 550.000
Innskutt kapital:	” 150.000
<u>Totalt:</u>	<u>kr 700.000</u>

Lån: 10 års nedbetaling, serielån, 8 % rente

Kostnader: Fra kr 97.000 første år til kr 18.000 år 10 (siste år) Eksempel på nedbetalingsplan vedlagt

Innskutt kapital: Forrentning 5 % : kr 7.500. per år.

Enkelt sagt: De første 5 årene må en ta inn netto ca. kr 100.000 per år, på boksalg og annet salg.

En beregning av netto fortjeneste per sett:

Utpris per sett		kr 1.000.-
Kostnader: tekn.kost:	kr 150.-	
Markedsføring: 15 % av utpris:	” 150.-	
Overhead(lager/fakturering osv.)		
100 % av teknisk kost:	” 150.	” 450.-
<u>Netto per sett</u>		<u>kr 550.-</u>

Nødvendig salg per år/eksempel:

<i>Bygdehistoria: kr 550.- x 150 sett</i>	<i>kr 82 500.-</i>
<i>Annet salg (andre bøker/kaffe/vafler)</i>	<i>” 17 500.</i>
	<u><i>Kr 100.000.-</i></u>

Alternativ B. Hovedredaktør + artikkelforfattere

Hovedredaktør: 3/4 årsverk (fordelt på to år)	kr 350.000.-
Artikler: Ønsket lengde/antall temaer/frilanstakst fagforfatter (vedlagt)	
20 sider / 30 / kr 10.350.-	” 310.500.-
<u>Redaktør/forfatterkostnader</u>	<u>kr 660.500.-</u>

Vurdering av salg og økonomi alternativ B

Ut fra de forutsetningene som er lagt inn her vil dette altså være et billigere alternativ. Dersom alle de opprinnelige faktorene holdes uforandret (vet ikke hvor realistisk det er), kan historielagets lån reduseres til kr 200.000.

Lånets kostnader per år (renter og nedbetaling som ovenfor) blir da fra kr 35.000 første år til kr 11.000.- år 10 (siste år)

Kravet til solgte eksemplarer av Bygdehistoria per år reduseres da til ca 60, mot 150 ved alternativ A.

2. INNHOLD – DISPOSISJON AV BØKENE

Dat lages to bind, hver på 800 sider. Tittelforslag: Enebakk Bygdebok bind IV og V. BYGDEHISTORIE. Format og utstyr som bind I – III.

Den første boka går fram til 1814, bok to fram til i dag.

600 illustrasjoner i hvert bind; fotos (gamle og nye), kart, tegninger. Lokal kunstner/tegner engasjeres.

Disposisjon

Første bok:

- 1. istid og ”innvandring”**
- 2. steinalder**
 - 2.1 boforhold
 - 2.1.1 kleddsel
 - 2.2 våpen og redskaper
 - 2.3 fast bosetting
 - 2.4 urgårder
- 3. bronsealder**
 - 3.1 det samme som for steinalder
- 3.2 gravskikker**
- 4. eldre jernalder**
 - 4.1 det same som for steinalder
 - 4.2 gårdsnavn
- 5. yngre jernalder**
 - 5.1 bygdeborgene
 - 5.2 folkevandringene
- 6. gammelnorsk tid (vikingtid)**
 - 6.1 som for steinalder
 - 6.2 kristendom/kirkebygging
 - 6.3 flere gårdsnavn
 - 6.4 språk - skrift og tale
- 7. (sein)middelalder og nyere tid**
 - 7.1 svartedauden
 - 7.1.1 reformasjonen
 - 7.2 språk
 - 7.3 befolkningsvekst
 - 7.4 framveksten av husmannsvesenet
 - 7.4.1 begynnende eksport av trelast
 - 7.5 kvantumsagene
 - 7.6 Flatebygodset
 - 7.7 andre sagbruksgårder, x: Flateby og Vestby (og Mari kirke)
 - 7.10 organisering av militærvesenet
 - 7.11 landbruk
 - 7.11.1 avlinger
 - 7.11.2 husdyr

- 7.11.3 setring
- 7.12 religiøst liv

Andre bok:

8. ca. 1800-tallet

- 8.1.1 husmannsvesenet
- 8.1.2 1814, union og sølvskatt
- 8.1.3 bankvesen
- 8.1.4 skolevesen
- 8.1.5 mer sagbruk
- 8.1.6 arbeiderbevegelsen/Markus Thrane
- 8.1.7 kommuneloven
- 8.1.8 helsevesen
- 8.1.9 kommunikasjon/veier
- 8.10 det frivillige skyttervesen
- 8.11 fabrikkvirksomhet
- 8.12 bykjøring
- 8.13 meierivirksomhet
- 8.14 lelektrisitet
- 8.15 sosiale skikker
- 8.16 ”moderne” landbruk vokser fram
- 8.17 politiske partier
- 8.18 klassesamfunn
- 8.19 utvandring
- 8.20 foreningsliv

9. 1900-talletfortsettelse av emnene under 1800-talle

- 9.1 første verdenskrig og følger for Enebakk?
- 9.2 landbruk og gjeldskrise
- 9.3 husmannsvesenet
- 9.4 utflytting (til Oslo)
- 9.5 politiske partier
- 9.6 språkstrid?
- 9.7 kunst og kunstnere

10. andre verdenskrig

10. 1950-tallet og fram til i dag

- 11.1 mer om same emner som tidligere
- 11.2 gjenreising etter krigen
- 11.3 moderne landbruk
- 11.4 byggefeltene/innflytting
- 11.5 kommunikasjon

3. FORFATTERE OG MEDHJELPERE

Alternativ A

Det engasjeres en hovedforfatter for inntil to årsverk. I tillegg kan forfattere engasjeres for skriving av en rammetekst, kort artikkel, fortelle en historie/aneddote eller lignende.

Forfatteren forholder seg til en redaksjonsgruppe. Redaksjonsgruppen settes sammen av

historielaget, og bør ha kompetanse og kunnskap om lokalhistorie, skriftlig formidling, illustrasjoner/foto/bildebehandling, bokproduksjon, markedsføring og salg. I tillegg etableres en "Ressursgruppe" med spesialkompetanse, det kan være på bygdebøker, bestemte historiske perioder eller temaer. (Se organisering pkt. 6).

Alternativ B

Her tenker en seg en annen organisering av prosjektet og også en annen organisering av stoffet. Det engasjeres en redaktør som har ansvaret for å binde stoffet sammen, få fram de store historiske linjer, og også sørge for at bøkene framstår som en enhet. Det velges ut en del områder en ønsker å vektlegge. Det kan være spesielle tidsepoker eller situasjoner. Her regner en med å bestille fagartikler, enten fra historikere, eller det kan også være snakk om bidrag fra lokale forfattere, eller for den saks skyld fra skjønnlitterære forfattere. I økonomien (pkt 1) er det regnet med redaktør i 75 % stilling fordelt på to år. Om dette er tilstrekkelig, vil en først ha grunnlag for å vurdere når en går dypere i stoffet. I tillegg er det beregnet 30 artikler ut fra frilanstakst for fagartikler.

Apparatet rundt redaktøren vil i utgangspunktet være som ved engasjement av en hovedforfatter, og organiseringen også tilsvarende (pkt. 6)

4. LITTERATUR OG KILDEPLAN/FOTOARKIV

Litteraturplan

- Generell bygdebøker (fra nabokommuner)
- Lokalhistorie (Landbruksforlaget)
- Bygdebøker (fra Lokalhistorisk institutt)
- Norgeshistorien (bind 1- 4, Karsten Alnes)
- Norsk litteraturhistorie
- Det norske folks liv og historie, 10 bind (Aschehoug)

Kildeplan

- Kirkebøker
- Manntallene 1664 – 1666
- Finnemanntallet 1686
- Manntallet 1701
- Ekstraskatten 1771
- Ekstraskatten 1762 – 1772
- Folketellingen 1801 – og videre til i dag
- Justisprotokoller
- Skifteprotokoller
- Pantebøker og panteregistre
- Militære kilder
- Fattigprotokoller

Arkiv

- Romerike historielag arkiv
- Enebakk historielags arkiv
- Enebakk kommunes arkiv – protokoller fra formannskap/herredsstyre/kommunestyre skoleprotokoller
- Akershus fylkes arkiv
- Privatarkiver (fra Enebakk)

- Akershus fylkesmuseum
- Andre museer

Fotoarkiv

- Akershus Fylkesmuseum
- Widerøe flyfoto
- Historiske fotoarkiver
- Enebakk historielag
- Privatarkiver
- Spesielle innsamlingsaksjoner

5. TEKNISKE HJELPEMIDLER, LOKALER

Historielagets har inngått avtale med Emmaus i Kirkebygda om leie av lokale. Dette egner seg både til møtelokale, arkiv, og arbeidslokaler/kontor til forfatter eller redaktør. Både styringsgruppe og redaksjon kan ha sine møter her.

Til lokalet kjøpes inn PC, skanner/printer, og nødvendig programvare til skriving, for arkivering (ASTA), bildebehandling (Photoshop), og til redigering.

6: FRAMDRIFTSPLAN OG PROSJEKTORGANISERING

Framdrift

Hovedprosjektet vil ha forskjellige faser:

Faser	Tidspunkt
Finansiering	Høst -07/vår -08
Beslutning om organisering	Høst – 07
Research – kilder/bilder	Høst – 07/vår 08
Kreativ del; skriving, arbeid med illustrasjoner	Høst-08, 09,(10)
Teknisk produksjon	Vår -10/11
Markedsføring, lansering, salg.	Høst -10/11

Prosjektorganisering

Styringsgruppe <i>(fra historielaget og kommunen)</i>
--

Redaksjonsgruppe:

Bør ha kompetanse innenfor historie/lokalhistorie, litteratur og kilder, bilder og bildebehandling, redigering, layout, bilder og bildebehandling, samt teknisk produksjon. Når det gjelder markedsføring og salg, bør gruppen suppleres med spesialkompetanse på dette området. (problemnotat vedlagt)

Alt. A: Hovedforfatter

Alt. B: Hovedredaktør + artikkelforfattere

Ressursgruppe:

Gruppe med spesialkompetanse, det kan være på bygdebøker, bestemte historiske periode, eller spesielle temaer.